

REZUMAT

În contextul creșterii complexității litigiilor comerciale și a limitărilor procedurii judiciare tradiționale – costuri ridicate, durată excesivă și accesibilitate redusă –, prezenta teză de doctorat cu titlul: *SOLUȚIONAREA LITIGIILOR COMERCIALE PRIN METODE ALTERNATIVE - INSTRUMENT DE EFICIENTIZARE A AFACERILOR* investighează rolul metodelor alternative de soluționare a litigiilor (SAL) și al soluționării online a litigiilor (SOL) ca instrumente de eficientizare a afacerilor. Obiectivul general este de a determina în ce măsură – și prin ce factori – metodele alternative de soluționare a litigiilor (SAL) și soluționarea online a litigiilor (SOL) se dovedesc mai eficiente, din punct de vedere al costurilor și duratei, comparativ cu procedura judiciară tradițională, iar obiectivele specifice vizează: compararea eficienței negocierii directe față de procedura judiciară; evaluarea avantajelor medierii și arbitrajului; analiza implicațiilor economice ale metodelor hibride de soluționare a disputelor.

Metodologia combină analiza economică teoretică (modelele neoclasice și neo-instituționale) cu cercetarea empirică descriptiv-cantitativă. În capitolele 1–3, s-au definit și caracterizat tehnicile SAL (negociere, mediere, arbitraj) și SOL (negocierea, medierea și arbitrajul online), s-a efectuat o analiză comparativă a cadrului internațional și european (Directiva 2008/52/CE, Regulamentul 524/2013), precum și o evaluare a dinamicii utilizării acestor metode în spațiul SEE, pe baza seriilor statistice. Metodologia empirică (capitolul 4) a constatat într-un chestionar online aplicat în perioada aprilie–iunie 2024, cu 328 de răspunsuri valide de la consumatori și comercianți, analizate prin statistici descriptive, teste de semnificație și modele de regresie.

Principalele rezultate ale cercetării sunt:

- *Eficiența costurilor și a duratei*: atât consumatorii, cât și comercianții apreciază semnificativ mai reduse costurile și timpii de soluționare prin SAL/SOL comparativ cu litigiile judiciare.
- *Percepția asupra succesului*: rata de succes percepută a metodelor alternative este corelată pozitiv cu nivelul de informare și cu reducerea birocrăției, ceea ce susține introducerea medierii obligatorii în anumite tipuri de dispute.

- *Gradul de utilizare*: analiza seriilor statistice arată că, deși SAL/SOL înregistrează o tendință ascendentă la nivel UE, în România procedura judiciară rămâne dominantă, pe fondul lipsei informării și a promovării insuficiente a metodelor alternative.

În secțiunea de concluzii, teza reafirmă că SAL/SOL reprezintă instrumente viabile pentru eficientizarea afacerilor, generând economii de resurse bănești și temporale, reducând costurile de tranzacție și antrenând un impact pozitiv asupra comportamentului părților (prevenție, cooperare). Se recomandă, pe plan practic, consolidarea cadrului normativ național prin implementarea unor mecanisme de informare și promovare a SAL/SOL, precum și introducerea progresivă a obligativității medierii în litigiile comerciale de valoare mică și medie.

Această cercetare aduce o contribuție teoretică la analiza economică a dreptului și una practică prin propuneri concrete de politici publice menite să modernizeze și să eficientizeze sistemul de soluționare a litigiilor comerciale în România.